

Nr 310.

Av fröken Elmén m. fl. om upplysningsverksamhet rörande de rättsliga konsekvenserna av äktenskap.

Att ingående av äktenskap är ett av de mest betydelsefulla steg en människa tar under sitt liv är ett faktum så självklart, att det ej ens borde behöva påpekas. Det är likaså ett välbekant men icke desto mindre anmärkningsvärt förhållande, att kontrahenterna vid äktenskapets ingående ofta sakna även den mest elementära kännedom om dess legala konsekvenser i ekonomiskt avseende, beträffande rättigheter och skyldigheter m. m. Denna bristande kunskap om familjerättsliga bestämmelser gäller givetvis även barnens rättsställning.

Det är ofta först i och med att äktenskapet upplöses genom skilsmässa eller dödsfall som problemen aktualiseras och olägenheterna, som många gånger ha sin grund i bristande kunskap, visa sig.

Att en viss kännedom om de lagar, som på ett avgörande sätt komma att ingripa i individens liv, bör ingå som ett element i den allmänt medborgerliga kunskap, av vilken alla böra bli delaktiga, ligger i öppen dag. Varje man och kvinna, som ingår äktenskap, bör ha kännedom om de legala konsekvenserna liksom föräldrarna böra vid barnets födelse få vetskap om barnets rättsställning.

De kunskaper, som åsyftas i förstnämnda hänseende, äro giftermålsbalkens bestämmelser om makarnas förhållande till varandra och deras ekonomiska samfärdsel samt bestämmelserna i ärvdabalken, som ha betydelse i detta hänseende. Beträffande barnets rättsställning åsyftas de viktigaste bestämmelserna i föräldrabalken.

Det är här inte meningen att dessa lagar med sin för lekmannen ofta svårbegripliga lagtext utan vidare skola sättas i händerna på den enskilde. Det väsentliga i lagarna skulle utarbetas i en lättillgänglig form. Tänkbart vore att denna upplysning lades in i medborgarkunskapen på skolschemat, men detta är meningslöst, då de flesta sluta skolan vid så tidig ålder, att de ej ha intresse för dessa frågor.

Införes det på skolschemat för högre skolor och folkhögskolor, kommer upplysningen att nå endast en del. Med speciella kurser och studiecirklar i ämnet skulle man inte heller nå ut till alla.

Förhållandevis lätt förefaller det däremot vara att införa en bestämmelse om att en broschyr med erforderliga upplysningar utdelas till var och en vid uttagande av lysning och vid ett barns införande i kyrkoböckerna. Genom en sådan åtgärd skulle från samhällets sida ett viktigt steg ha tagits

för att meddela upplysning till alla. Någon garanti för att en sådan skrift också skulle läsas har man visserligen ej. Stor omsorg borde emellertid nedläggas på utformningen av innehållet liksom på att ge broschyren ett så tilltalande yttre, att den lockade till studium.

Under hänvisning till ovanstående hemställa vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om uppdrag åt lämplig myndighet att verkställa utredning om bästa sättet att bringa upplysning till såväl män som kvinnor i hithörande frågor.

Stockholm den 26 januari 1951.

Brita Elmén.

A. Widén.

Helga Sjöstrand.

Daniel Wiklund
i Stockholm.
